

الله
الرحمن الرحيم

٢٤٩٣٠

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

((بررسی عملکرد واحد بایگانی مدارک پزشکی بیمارستانهای

آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز : ۱۳۷۶))

استاد راهنما: دکتر صدقیانی

استاد مشاور : آقای ابادر حاجوی

استاد مشاور آمار : آقای دکتر رجایی فرد

توسط : افسانه دانیالی

۱۳۷۶

ارائه شده به دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی به عنوان بخشی

از شرایط دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته آموزش مدارک پزشکی

۲۴۹۳۰

۴۴۶۹-۵۶،۲۶ پ

شماره
۲۶ / ۷ / ۲۷۷
پست

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی

تصویب نامه پایان نامه کارشناسی ارشد

بدینوسیله اعلام می نماید **افسانه هانجلی** دانشجوی دوره کارشناسی ارشد
پایان نامه خود را تحت عنوان "

بررسی عملکرد واحد بایگانی مدارک پزشکی بیمارستانهای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز : ۱۳۷۶

در تاریخ ۲۷/۶/۳۱ به عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی
این دانشکده ارائه نموده و مورد قبول واقع شد / م

دکتر سید جمال الدین طبیبی

رئیس دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

استاد راهنما:

استاد مشاور:

مشاور آماری:

استاد داور:

آدرس - خیابان ولی عصر (عج) بالاتر از ظفر نیش خیابان شهید بابک بهرامی پلاک ۱

تلفن - ۸۰۸۸۸۲۹ - ۸۰۸۸۷۶۳ - ۲۲۲۵۹۹۰

تقدیم به :

روان پاک پدرم که عشق و امید را حاصل سالها رنج و زحمت بی پایان ،
که تربیت را در خود آگاهی و جدی و مهربان بودن، که محبت و ایثار را در
مسئول و بی توقع بودن، معنی خدایی بخشید .

مادرم که به ثمر نشستن میوه های باغ امیدش را با فدا گشتن معنا کرد .

خواهران مهربان و برادر بسیار عزیزم که در تمام مراحل تحصیل حامی ،
پشتیبان ، یار و یاور و مشوقم بوده اند .

تقدیم به :

همسرم که مرا یاوری بیدریغ است و صمیمیت و یاریش اثر حاضر را ثمر داد.

با سپاس بیکران از :

استاد گرانقدر جناب آقای دکتر ابراهیم صدقیانی که در تمامی مراحل انجام این رساله رهنمودهایشان روشنگر راهم بود و اگر این رساله راه به جایی برد ، بدون شک از راهنمایی های ایشان می باشد .

استاد گرامی جناب آقای اباذر حاجوی که نه تنها در انجام این رساله . بلکه در تمام طول تحصیل از راهنمائیهای ایشان بهره فراوان بردم .

استاد محترم جناب آقای دکتر عبدالرضا رجائی فرد که با علم و تدبیر وافر خود ، نتایج این رساله را معنا و مفهوم بخشیدند .

استاد گرانقدر جناب آقای دکتر نادر خالصی که داوری این رساله را به عهده داشتند و در طول تحصیل از محضر ایشان استفاده فراوان بردم .

با تقدیر و تشکر از:

استاد گرانقدر جناب آقای دکتر سجادی که از راهنمایی هایشان بهره مند

شدم .

استاد محترم جناب آقای دکتر محقق زاده .

پرسنل محترم واحد کامپیوتر دانشکده پیراپزشکی آقایان کشکولی و

حاجیانی .

تمام عزیزانی که مرا در انجام این رساله یاری فرمودند .

چکیده

مهمترین هدف از نگهداری مدارک پزشکی مراقبت از بیمار است ، و بقیه اهداف در درجه دوم قرار می گیرند . هر گاه مدارک پزشکی بطور کامل نوشته شوند و با یک سیستم رضایت بخش ذخیره و بازیابی ، کنترل و نگهداری شوند ، آنگاه اهداف دیگر نیز قابل دستیابی خواهند بود .

در این پژوهش ، عملکرد ۹ واحد بایگانی مدارک پزشکی در بیمارستانهای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز از جوانب مختلف : برنامه ریزی ، سازماندهی ، بودجه بندی ، تجهیزات فیزیکی ، تجهیزات تخصصی ، کنترل پرونده های پزشکی ، امنیت و محرمانه نگهداشتن اطلاعات بیماران ، مدت نگهداری پرونده های فعال و غیر فعال ، طراحی فیزیکی محیط کار ، نحوه اجرای کار و فضای بایگانی ، با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی مورد مطالعه و مقایسه قرار گرفته اند .

به منظور گردآوری اطلاعات ، پرسشنامه ای در رابطه با اهداف پژوهش تدوین و در بین جامعه مورد پژوهش توزیع گردید .

نتایج کلی این پژوهش نشان می دهد که در واحدهای بایگانی مدارک پزشکی شیراز ، فضای کافی جهت نگهداری پرونده های بیماران در آینده وجود ندارد و مخصوصاً برای سالهای آینده باید به سرعت و به دقت فضای کافی تامین گردد . نتیجه دیگر این که واحدهای تحت مطالعه با کمبود پرسنل تحصیل کرده مواجه اند که باید در امر استخدام و به کارگیری فارغ التحصیلان این رشته توجه لازم مبذول شود . همچنین این پژوهش نشان می دهد که عملکرد واحدهای بایگانی مدارک پزشکی در زمینه های نحوه

اجرای کار و امنیت و محرمانه نگهداشتن اطلاعات بیماران بیشترین تطابق را با استانداردهای داخلی و جهانی دارد. ولی در زمینه های سازماندهی، برنامه ریزی، بودجه بندی، تجهیزات فیزیکی و تخصصی، کنترل و زمان نگهداری، پرونده های فعال و امحاء پرونده های غیر فعال، طراحی فیزیکی محیط کار دارای عملکرد ضعیف یا متوسط است.

بر اساس یافته های فوق پیشنهاداتی جهت کاربرد یافته ها و عملکرد بهتر واحدهای بایگانی مدارک پزشکی به همراه پیشنهاداتی چند، جهت انجام پژوهش های بعدی ارائه شده است.

پیشگفتار

با مطالعه زندگی بشر در ادوار کهن ، شاید بتوان گفت که انسان از قدیم ترین ایام به حفظ و نگهداری چیزهاییکه مورد علاقه اش بود ، اهتمام داشت و نگهداری و انتقال آنها را به نسل های بعدی واجب می شمرد .

مثلاً اموال و دارائی پدر ، پس از مرگش به پسر ارشد انتقال می یافت و پسر ارشد که به اسرار پدر واقف بود ، رئیس خانواده می شد . در این زمان نگهداری مدارک ، ذهنی و انتقال آن از نسلی به نسل دیگر سینه به سینه بود و چگونگی امر ، آن چنان نبود که بتوانیم برای نگهداری محفوظات و ذهنیات روش خاصی قائل شویم .

از مطالعه تاریخ ادبیات سومریان باین نتیجه می رسیم که قوم مزبور برای این که اندیشه ها و آثار خود را از گزند روزگار مصون بدارند در صدد برآمدند که خواسته های خود را با جسم تیزی شبیه میخ بر گل تازه منقوش سازند و سپس لوح ها را در مقابل آفتاب با حرارت می گذاشتند تا پخته شود و طول عمر آنها زیاد گردد .

این لوح ها در کتابخانه های بزرگ نگهداری می شد ، چنانچه در ویرانه های شهر Tello سی هزار لوح گلی بدست آمد که با ترتیب و نظم خاصی روی یکدیگر چیده شده بود و مجموعه آنها نمایشگر این بود که بشر در ازمنه قدیم به ارزش مدارک واقف و بروش نگهداری آنها آشنا بوده است . در کتابخانه های آشور بنی پل ، سی هزار لوحه طبقه بندی و فهرست شده بدست آمده است . بپر لوحه بر چسبی متصل بوده ، که به آسانی باعث شناختن آنها گردید .

در ایران باستان ، با توجه به طبقه بندی مردم کشور در دوره هخامنشی و ساسانی ، این نکته روشن می شود که نظام اداری کشور با سیستم بایگانی

اسناد همراه بوده است ، زیرا برای هر طبقه از مردم سازمانی وجود داشت که دارای رئیس ، بازرس ، حسابدار و ناظر بود .

از قرن ۱۷ به بعد کتابخانه های معتبری در کشورهای بزرگ جهان بوجود آمد که روش طبقه بندی و تنظیم فهرست کتابها بدون شک در ایجاد روش بایگانی اسناد و مدارک بی تاثیر نبوده است . (علامه حائری ، ۱۳۵۱) .

بنابراین باید گفت فن بایگانی کمک بسیار موثری در زمینه جلوگیری از هرج و مرج اوراق و مدارک می باشد . مدارک پزشکی نیز با توجه به اینکه سرمایه ای عظیم در امر درمان محسوب می شوند ، نیاز به تهیه و نگهداری و مراقبت دارند . لذا جهت بهبود وضعیت مدارک و پرونده های پزشکی ، باید شناختی صحیح از عملکرد بایگانی های مدارک پزشکی داشت که در این پایان نامه سعی شده است که در حد امکان به آن پرداخته شود .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	تقديم
	سپاس و قدردانی
	چکیده
	پیشگفتار
	فهرست مطالب
	فهرست جداول
	فهرست نمودار
	فصل اول : معرفی پژوهش
۱.....	مقدمه
۱۲.....	بیان مسئله
۱۶.....	اهمیت موضوع
۱۷.....	اهداف پژوهش
۱۷.....	هدف کلی پژوهش
۱۷.....	اهداف ویژه پژوهش
۱۹.....	سوالات پژوهش
۲۱.....	محدودیت‌های پژوهش
۲۲.....	ملاحظات اخلاقی

تعریف واژه ها..... ۲۳

فصل دوم : پیشینه و مروری بر مطالعات

مقدمه..... ۲۶

• شرایط عمومی و اصول کلی بایگانی..... ۲۷

• سابقه تاریخی بایگانی پزشکی..... ۲۹

• اهداف بایگانی پزشکی..... ۳۳

• تمرکز بایگانی..... ۳۳

الف) متمرکز..... ۳۵

ب) غیر متمرکز..... ۳۵

ج) مقایسه سیستم های متمرکز و غیر متمرکز..... ۳۶

• محل بایگانی پزشکی..... ۳۷

• سیستم های بایگانی..... ۳۸

۱- بایگانی بر اساس نام..... ۴۰

۲- بایگانی شماره ای مستقیم..... ۴۲

الف - سیستم شماره ای سریال..... ۴۲

ب- سیستم شماره ای واحد..... ۴۳

ج - استفاده از سیستم شماره ای واحد و

سریال با هم..... ۴۵

- تبدیل یک سیستم به واحد..... ۴۶

۳- بایگانی به روش ترمینال دیجیتال..... ۴۷

۴- بایگانی به روش میدل دیجیتال..... ۵۰

- ۵- بایگانی بر اساس زمان یا تاریخ..... ۵۱
- سیستم شماره دهی به پرونده های پزشکی ۵۱
 - ۱- شماره دهی سریال ۵۲
 - ۲- شماره دهی واحد..... ۵۲
 - انواع شماره..... ۵۳
 - مرتبط نمودن پرونده های یک بیمار..... ۵۶
 - روش بایگانی کردن پرونده ها..... ۵۷
 - وسایل و تجهیزات واحد بایگانی مدارک پزشکی..... ۵۸
 - * قفسه ۵۹
 - * فایل کابینت یا کاردکس بیمار و پزشک..... ۶۶
 - * کارت ۶۷
 - جنس کارت..... ۶۹
 - * پوشه..... ۷۱
 - جنس پوشه..... ۷۱
 - اندازه پوشه..... ۷۲
 - انواع پوشه..... ۷۲
 - پوشه در سیستم رنگی ۷۳
 - * گیره ۷۴
 - * اوراق و فرمها..... ۷۴
 - انواع فرم..... ۷۶
 - * وسایل انتقال پرونده ۷۸

- * دستگاه پلیت زنی ۸۰
- * دستگاه آدرسوگراف یا هویت نویس ۸۰
- * دستگاه نسخه برداری ۸۱
- * دستگاه فتوکپی یا زیراکس ۸۳
- * وسایل ذخیره سازی و بازیابی اطلاعات ۸۳
- ۱- میکروفیلم ۸۴
- ۲- کامپیوتر و سایر ابزار مدرن ۸۸
- فایل ویدیوئی ۸۹
- تکنولوژی های جدید در مدارک پزشکی ۹۰
- الف - مینی کامپیوتر ۹۲
- ب - تکنولوژی اطلاعات قابل حمل ۹۳
- ج - طبقه بندی اطلاعات بر اساس بارکد ۹۳
- د - ایجاد بانک اطلاعاتی ۹۴
- * ارتباط تلفنی به قسمتهای مختلف ۹۴
- شرایط پرسنل بخش مدارک پزشکی ۹۵
- شرایط فیزیکی ۹۸
- تعداد پرسنل مورد نیاز ۱۰۰
- بازار اشتغال ۱۰۲
- عناوین شغلی در امریکا ۱۰۲
- عناوین شغلی در انگلستان ۱۰۳
- عناوین شغلی در ایران ۱۰۳